

Den goda sagan är en källa till kraft

En natt i slutet av januari skulle jag sova på en kursgård i Småland. Just som fullmånen steg upp bröt en storm ut så våldsamt att tak lyftes av hus och träd rycktes upp med sina rötter. Tidigare på dagen hade vi fått budet om Astrid Lindgrens död och nu låg jag i sängen och tänkte på Ronja Rövardotters födelse. Den sagan börjar ju med ett dånande åskväder som fick allt oknytt i Mattisskogen att förskrämt dra sig undan i sina hålor och gömslen. Nu var det som om samma makter ville ta ett rungande farväl av hennes skapare.

Då fylldes jag plötsligt av en trygghet och så kom orden: Var inte rädd! Om man är rädd så blir det bara värre. Det visste Ronja efter att ha mött grådvärgarna en natt i skogens svartaste mörker. Den gången blev hon rädd och det kände grådvärgarna vilket gjorde att de blev verkligt farliga. Efteråt sa hennes mamma att det stämmer på lite av varje det. Därför är det säkrast att inte vara rädd.

Det märkliga med Astrid Lindgrens sagor är att hon bokstavigt talat går med barnen in i och igenom det farliga och därigenom besegrar rädslan. Vid hennes begravning den 8 mars berättade familjen om hur hon också i verkliga livet smugit omkring nattetid

med barnbarnen och en ficklampa kring sommarhuset i Furusund. Hon ville öva dem i att inte vara rädda. Jag tror det är precis det som händer när vi läser högt om Ronja på väg in i rövarskogens okända värld.

-Och så aktar du dig för att gå vilse i skogen, sa pappan.

-Vad gör jag om jag går vilse i skogen, frågade Ronja.

-Då letar du reda på den rätta stigen, sa pappan.

-Ja, då så, sa Ronja

-Och så aktar du dig för att ramla i älven, sa pappan.

-Vad gör jag om jag ramlar i älven, frågade Ronja.

-Simmar, sa pappan.

-Ja, då så, sa Ronja.

-Och så aktar du dig för att trilla i Helvetesgapet, sa pappan.

-Vad gör jag om jag trillar i Helvetesgapet, frågade Ronja.

-Då gör du inget mer

-Ja, då så, sa Ronja. Då ska jag inte trilla i Helvetesgapet.

Var det nåt mer?

Jag är övertygad om att sagorna om Ronja, Pippi Långstrump, Skorpan, Emil och alla de andra sagobarnen är rena hälsokuren för våra barn. De ska växa upp i ett samhälle som lider av den nya folksjukdomen: brist på tillit och rädsla för förändring. Det väcker många

livsfrågor både hos barn och föräldrar och då är den goda sagan en källa till kraft.

Vad händer när man dör? Blir det som för Jonathan och Skorpan i Bröderna Lejonhjärta att livet fortsätter på andra sidan eller tar det bara slut? Den som tänker på döden får visare tankar står det i Psaltaren i Gamla Testamentet. Astrid vågade inte bara tänka utan också fantisera och berätta om livet efter detta. Kanske hjälper det visheten på traven om vi i vår tur vågar fortsätta samtalen med våra barn. Om existensens stora frågor om det goda och det onda, om sorgen och glädjen, om etik och moral, om modiga små flickor som Ronja som vågar upplysa rövare om att det bästa nog är att sluta röva!

Idag vet man att hälsa har med "existentiellt välbefinnande" att göra, dvs med vårt förhållande till livet. Ronja uttrycker saken lite enklare men innebörden är densamma när hon säger till Birk: "Livet är en sak man måste man vara rädd om, förstår du! Det kan gå fort att förstöra det som är fint." Han svarar bara: "Söstra mi." Mer behövs inte, för båda vet hur bra det är att älska någon så att man inte behöver vara rädd ens för det svåraste.